

ສິ່ງທີ່ເຈົ້າ ຄວນຮູ້ ເພື່ອຢູ່ດ້ວຍ ຄວາມປອດພັຍ

ເຊື້ອໂຮກ ເຮສໄອວີ HIV ແລະ ເຊື້ອໂຮກຕິດຕໍ່ອື່ນໆ ສາມາດ ມີຜົນ ກະທົບ ກະເທືອນ ແກ່ທຸກຄົນ, ບໍ່ວ່າ ຄົນຜູ້ນັ້ນ ຈະມາແຕ່ ໃສ່. ຫາກ ເຈົ້າ ຮຽວຮັບ ເຊື້ອໂຮກຕິດຕໍ່ນີ້ ຫລາຍເທົ່າໃດ, ເຈົ້າ ຈະສາມາດຢູ່ດ້ວຍກັນ ເຈົ້າເອງ ແລະ ຄົນອື່ນ ອີກດ້ວຍ.

ມູນຂ່າວ ເພີ່ມ

ບໍຣິການ ສຸຂະພາບ ແລະ ຊ່ວຍເຫລືອ ນາໆວັດທະນະທັມ (MHSS) ແມ່ນ ບໍຣິການທີ່ ຟຣີ ແລະ ເປັນທີ່ໄວວ່າງໃຈໄດ້ ສໍາລັບໃຫ້ ຄົນທີ່ມີ ຜົນການແບບ ອົບພະຍົກ ແລະ ສື່ຍ.

ພວກເຮົາຈະຊ່ວຍໄດ້ໂດຍ:

- ຕອບຄໍາຖາມທຸກຢ່າງ ທີ່ເຈົ້າມີ
- ໄປກວດພຍາດ ກັບ ເຈົ້າ
- ຊ່ວຍເຈົ້າ ຊອກຫາ ບໍຣິການສຸຂະພາບ
- ຊ່ວຍເຈົ້າ ແລະ ຄອບຄົວຂອງເຈົ້າ ໃຫ້ມີຄວາມ ປອດພັຍ ແລະ ມີສຸຂະພາບດີ.

ພະນັກງານຊຸມຊົນ ຂອງພວກເຮົາ ສາມາດໂອ້ລົມນໍາເຈົ້າ ໄດ້ ທາງໂທລະສັບ ຫລື ມາພົບເຈົ້າ ດ້ວຍຕົນເອງ. ເຈົ້າ ສາມາດ ເວົ້ານໍາ ພະນັກງານຍິງຫລື ຊາຍ ຕາມທີ່ເຈົ້າ ເລືອກ.

ຫາກເຈົ້າ ຕ້ອງການ ມູນຂ່າວເພີ່ມ ກະຮຸນາ ໂທລະສັບ ຫລື ເຂົ້າແວບໄຊ ຂອງພວກເຮົາ.

ບໍຣິການ ສຸຂະພາບ ແລະ ຊ່ວຍເຫລືອ ນາໆວັດທະນະທັມ
(03) 9342 9725 | enquiries@ceh.org.au

www.ceh.org.au/mhss.aspx

MHSS ເປັນໂຄງການ ຂອງສູນ ເພື່ອ ວັດທະນະທັມ, ຊົນເຜົ່າ ແລະ ສຸຂະພາບ. ຫົວໜ້າສື່ມວນຊົນສະນານີ ແມ່ນໄດ້ຮັບທຶນຈາກ ກົມ ປະຊາສັງເຄາະ ດີເຮສແອສ (DHS) .ອອກແບບໂດຍ ຕິແດງ ຄໍ່.

ຈິ່ງຮັບຮູ້ ຈິ່ງມີຄວາມປອດພັຍ ຈິ່ງມີສຸຂະພາບດີ

ເຊື້ອໂຮກ ເຮສໄອວີ HIV | ໂຮກຕັບອັກເສບ ເຮບພະໄຫທີ່| Hepatitis | ໂຮກຕິດຕໍ່ດ້ວຍ ກາມະເພດ STI

multicultural health & support service

ເຮສໄອວີ ແລະ ໂຮກເອດ HIV/AIDS ແມ່ນຫຍັງ?

ທຸກຄົນ ມີເຊື້ອຕ້ານ ໃນຮ່າງກາຍ ເພື່ອໃຫ້ມີສຸຂະພາບດີ ແລະ ຕໍ່ຕ້ານກັບພຍາດ. ເຊື້ອໂຮກເອດ (HIV) ທຳລາຍເຊື້ອຕ້ານ ໃນຮ່າງກາຍ. ໂຮກເອດ (AIDS) ແມ່ນການ ເຈັບ ໄຂ້ ໄດ້ປ່ວຍ ຫລາຍແນວທີ່ເກີດຂຶ້ນ ເມື່ອເວລາ ເຊື້ອຕ້ານ ໃນຮ່າງກາຍ ກຶກເຮັດໃຫ້ອ່ອນເພັຽ ດ້ວຍເຊື້ອໂຮກ ເຮສໄອວີ HIV.

ເຊື້ອໂຮກ ເຮສໄອວີ HIV ຈະຕິດຕໍ່ ຈາກຄົນນຶ່ງ ໄປຫາ ອີກຄົນ ນຶ່ງໄດ້ ດ້ວຍນ້ຳໃນໂຕ ແລະ ເລືອດ. ວິທີ ທີ່ຄົນສາມາດ ຕິດເຊື້ອ ໂຮກ ເຮສໄອວີ HIV ໄດ້ ແມ່ນມາຈາກ:

- ການຮ່ວມເພດ ໂດຍບໍ່ປ້ອງກັນ (ບໍ່ໃຊ້ ຄອນດອມ)
- ການຮ່ວມໃຊ້ ເອັມສັກ ເມື່ອເວລາ ສັກຢາເສບຕິດ
- ແມ່ ຕິດເຊື້ອໂຮກໃຫ້ ລູກ ເວລາຄອດລູກ ຫລື ເວລາ ປ້ອນນົມລູກ ດ້ວຍນົມແມ່

ເຈົ້າ ຈະບໍ່ສາມາດ ຕິດເຊື້ອໂຮກນີ້ໄດ້ ຈາກ ການຈູບກັນ, ຍຸງກັດ ຫລື ໃຊ້ບ່ວງຊອມ ຮ່ວມກັນ ຫລື ກິນອາຫານຮ່ວມກັນ.

ໂຮກຕັບອັກເສບ ເຮບພະໄທທິສ Hepatitis ແມ່ນຫຍັງ ?

ເຮບພະໄທທິສ ແມ່ນເຊື້ອໂຮກ ທີ່ສາມາດ ທຳລາຍຕັບໄດ້. ເຮບພະໄທທິສ ມີຫລາຍສິບນິດ, ແຕ່ວ່າມັນສາມາດ ທຳໃຫ້ເຈັບ ບ່ວຍສາຫັດ ຫາກບໍ່ປິ່ນປົວ.

- Hepatitis A** ຕິດແຜ່ມານຳ ອາຫານ ຫລື ນ້ຳ ທີ່ບໍ່ສະອາດ.
- Hepatitis B** ຕິດແຜ່ມານຳ ການຮ່ວມເພດກັນ, ເລືອດທີ່ມີ ເຊື້ອໂຮກ ຫລື ແມ່ ຕິດເຊື້ອໂຮກໃຫ້ ລູກ ເວລາຄອດລູກ.
- Hepatitis C** ຕິດແຜ່ມານຳ ເລືອດທີ່ມີເຊື້ອໂຮກ, ຕົວຢ່າງ ແມ່ນ ການຮ່ວມໃຊ້ ເອັມສັກຢາເສບຕິດ, ມິດແກງໝວດ, ແປງກູແຂ້ວ ຫລື ຈາກອຸປະກອນ ສັກລາຍ ແລະ ບອງໂຕ

ເຈົ້າ ສາມາດ ສັກຢາປ້ອງກັນເຊື້ອໂຮກ Hepatitis A ແລະ B ໄດ້, ແຕ່ວ່າ ບໍ່ມີຢາສັກ ປ້ອງກັນເຊື້ອໂຮກ Hepatitis C ໄດ້.

ໂຮກຕິດຕໍ່ດ້ວຍ ກາມະເພດ ແມ່ນຫຍັງ?

ໂຮກຕິດຕໍ່ດ້ວຍ ກາມະເພດ (STI) ແມ່ນຕິດຕໍ່ກັນໄດ້ ຈາກຄົນ ນຶ່ງ ໄປຫາ ອີກຄົນນຶ່ງ ໃນເວລາຮ່ວມເພດກັນ, ໃຊ້ຢາກຮ່ວມ ເພດ ຫລື ບາງເທື່ອກໍຈາກ ການສຳຜັດ ອະວັຍວະສິບພັນ. ຫາກບໍ່ປິ່ນປົວ, ມັນຈະເຮັດໃຫ້ຄົນ ແລະ ເຈັບປວດ ແລະ ມັນຈະເຮັດໃຫ້ ທັງຜູ້ຊາຍ ແລະ ຜູ້ຍິງ ມີລູກໄດ້ຍາກ.

ອາການ ຂອງ ໂຮກຕິດຕໍ່ດ້ວຍ ກາມະເພດ (STI)

- ເຈັບປວດ, ເປັນເມັດໂພງ ຫລື ເຮັດໃຫ້ຄົນ ຢູ່ທີ່ອະວັຍ ວະສິບພັນ
- ມີນ້ຳ ແບບຜິດປົກກະຕິ ອອກຈາກ ອະວັຍວະເພດ ຂອງຜູ້ຊາຍ ແລະ ອະວັຍວະເພດ ຂອງຜູ້ຍິງ
- ເຈັບປວດ ຢູ່ຕາມທ້ອງນ້ອຍ ຫລື ຫ້າ (ຜູ້ຊາຍ)
- ເຈັບປວດ ຫລື ເລືອດອອກ ແບບຜິດປົກກະຕິ ຫລັງຈາກ ການຮ່ວມເພດກັນ (ຜູ້ຍິງ)

ບາງເທື່ອ ຄົນຜູ້ນຶ່ງ ອາດຈະມີເຊື້ອໂຮກ STI ແຕ່ວ່າ ມັນອາດ ຈະ ບໍ່ມີ ອາການຫຍັງເລີຍ ກໍມີ.

ຂ້ອຍ ຈະປ້ອງກັນ ຂ້ອຍເອງໄດ້ ແບບໃດ?

ມີວິທີງ່າຍໆ ທີ່ ຈະປ້ອງກັນເຈົ້າເອງ ແລະ ຜູ້ອື່ນໆໄດ້ ຈາກ ການຕິດເຊື້ອໂຮກນີ້.

- ບໍ່ຮ່ວມເພດກັນ (ການບັງຄັບໃຈໂຕເອງ) ແມ່ນວິທີ ທີ່ດີ ທີ່ສຸດ ທີ່ຈະປ້ອງກັນເຈົ້າ ຈາກເຊື້ອໂຮກ HIV ແລະ STI, ແຕ່ວ່າ ວິທີນີ້ ຈະເປັນໄປບໍ່ໄດ້ ຕະຫລອດ.
- ຫາກເຈົ້າ ຈະຮ່ວມເພດກັນ, ຄວນໃຊ້ ຄອນດອມ ທຸກຄັ້ງ. ຄອນດອມ ແມ່ນກົງຢາງ ທີ່ປ້ອງກັນ ອະວັຍວະຊາຍ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ນ້ຳເຊື້ອໂຮກ ໄປຕິດຕໍ່ ຈາກຄົນນຶ່ງ ໄປຫາ ອີກຄົນນຶ່ງໄດ້. ຄອນດອມ ສາມາດ ປ້ອງກັນເຈົ້າ ຈາກ HIV, Hepatitis B ແລະ STI ໄດ້ ຫລາຍສິບນິດ.
- ຫ້າມໃຊ້ ເອັມສັກຢາ ຮ່ວມກັນ, ຫ້າມໃຊ້ອຸປະກອນ ສັກລາຍ ຫລື ບອງໂຕ, ມິດແກງໝວດ, ແປງກູແຂ້ວ ຫລື ເຄື່ອງໃຊ້ສວນຕົວອື່ນໆ ຮ່ວມກັບຜູ້ອື່ນ.

ຂ້ອຍ ຄວນຈະໄປ ກວດບໍ່ ?

ມີຫລາຍບ່ອນ ທີ່ເຈົ້າ ສາມາດ ໄປກວດໄດ້, ຫາກເຈົ້າ ຄິດວ່າ ເຈົ້າ ມີການຕິດເຊື້ອໂຮກນີ້. ວິທີກວດຫາ HIV, Hepatitis ແລະ ເປັນວິທີງ່າຍໆ, ບໍ່ເຈັບປ່ວຍ ແລະ ກໍຝຣີ. ຫາກເຈົ້າ ມີການຕິດເຊື້ອໂຮກນີ້, ເມື່ອເວລາເຈົ້າ ໄປກວດ ເຈົ້າ ຈະສາມາດໄດ້ຮັບ ການປິ່ນປົວ ແລະ ປ້ອງກັນເຈົ້າເອງ ຈາກ ການຕິດເຊື້ອໂຮກ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ອື່ນ.

